

TAINA LAAKKONEN

Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto, Pekka Halosen akatemia
Keudan kansainvälinen työharjoittelu 29.7.-18.8.2024 Bugøynes

Hakeutuminen kv-jaksolle

- Kuulin KV-harjoittelusta Pekka Halosen akatemia KV-vastuupettaja Salla Laurinollilta. Kv-harjoittelusta kerrottiin heti opiskelun alkuvaiheessa ja aikaa harjoittelun suunnitteluun oli tarpeeksi.
- Päätin hakea KV-jaksolle, sillä haluan hakeutua tilanteisiin, joista voin oppia jotain uutta. Pidempi oleskelu samassa paikassa antaa myös uudenlaisen näkökulman maan ja paikan kulttuuriin.
- Jo alusta alkaen suunnittelin opintoni niin, että sain mahdollisen kv-harjoittelun sopimaan opintojen rakenteeseen ja aikatauluihin. Alun perin olin kiinnostunut osallistumaan Pekka Halosen akatemian Islannin kumppanikohteen tarjoamaan työharjoitteluun. Vastuupettaja Salla oli yhteydessä Islantiin, mutta loppujen lopuksi yhteistyö ei onnistunutkaan.
- Koska halusin matkustaa Pohjois-Eurooppaan, päätin lähteä itse etsimään sopivaa harjoittelupaikkaa. Mahdollisten paikkojen kartoitus, valmistelut ja yhteydenotot vaativat työtä ja aktiivista yhteydenpitoa eri kohteisiin. Yhtenä vaihtoehtona lähestyin Suomessa toimivaa Pykeijän ystävät ry:tä joka toimii pienen pohjois-norjalaisen kylän ystävyysseurana. Kyselin heiltä, olisiko kv-harjoittelu mahdollista suorittaa Pykeijässä ja olisiko kylässä jotain omaan alaani liittyvää työtä. Kävin myös harjoittelupaikassani keväällä 2024 yhdessä Pykeijän ystävien puheenjohtajan kanssa varmistamassa, että harjoittelun sisällöt ja tavoitteet olivat kaikille osapuolille sopivat.

Oliko valmistautumisesi kv-jaksolle riittävää? Vastasiko odotukset jakson todellisuutta?

- Olin valmistautunut jaksolle huolella ja miettinyt useampaan kertaan asioita, joihin minun piti varautua, kun lähdin yksin autolla melko syrjäiseen pieneen kylään Jäämeren rannalle. Keudan valmennuksesta sain myös hyviä vinkkejä.
- Varmistin liittymäni kuuluvuuden, valmistauduin siihen, että autoni saattaa mennä matkalla rikki ja että minun pitää mahdollisesti selvittää joitakin aikoja ilman kännykän kuuluvuutta ja etäällä asutuksesta. Huomioin valmistautumisessa myös mahdolliset sairastumiset.
- Odotukset sekä työstä että asuinpaikasta vastasivat hyvin todellisuutta. Asuin työnantajani vuokraamassa talossa yhdessä viiden muun sesonkityöntekijän kanssa. Asumus on yksinkertainen mutta toimiva. Minulla oli oma pieni huone ja muut tilat jaoin muiden asukkaiden kanssa. Taiteellista työskentelyäni rajoittava puute oli se, ettei huoneessani ollut työpöytää.
- Työ paikan päällä vaati suurta itsenäistä otetta ja omaa aktiivisuutta. Norjan kielen ymmärtäminen aiheutti paikon hankaluuksia, mutta pikkuhiljaa kielen ymmärtäminen ja ruotsin kielen käyttäminen helpottui.
- Itsenäisesti harjoittelupaikan etsivän on hyvä huomioda, että työnantaja ei välttämättä ole tottunut ohjaamaan harjoittelijoita ja käsitykset oma-aloitteisuudesta ja työn ohjaamisesta saattavat vaihdella.

Työ Bugøynesissä

- Harjoittelun työtehtävien suunnittelu tehtiin yhteistyössä Pykeijän ystävien ja paikallisten matkailualan yrittäjien kanssa. Työksi ehdotettiin pahoin ränsistyneen Pykeijän luonto- ja kulttuuripolun uudistamista. Kylän historia on varsin samanlainen kuin kveenien historia, johon perehdyin jo ennen matkaan mm. Samuli Paulaharjun kirjallisuutta lukemalla.
- Yhdessä Pykeijän ystävien kanssa suunnittelimme, että luonto- ja kulttuuripolun tekstejä voisi täydentää tiedoilla alueen ainutlaatuisesta arktisesta luonnosta. Myöhemmin Pykeijässä koimme tärkeänä lisätä tauluihin vielä yleistä tietoa Pykeijän historiasta.
- Työ vaatii paljon yhteistyötä kyläläisten kanssa ja varsin itsenäistä otetta kaikkiin työtehtäviin. Suurta työtä vaati kuvamateriaalin etsiminen museoista ja aineiston käyttöoikeuksien selvittely. Samoin suurta työtä vaati historian tutkiminen. Oma työnsä oli myös kasvien kuvaamisessa ja kuvittamisessa sekä varsinaisten kylttien taittamisessa.
- Tarkoituksenani oli tehdä harjoittelun aikana lopputyötäni, mutta tästä ajatuksesta minun piti luopua. Sen sijaan suunnittelin vapaapäivinä omia töitäni ja yhdistin paikallisen alueen tutustumisen luonto- ja kulttuuripolun ja omien töideni suunnittelun kanssa.

Harjoittelujakson haasteita

- Tein töitä varsin iäkkäiden kyläläisten kanssa, joten monet yksinkertaiselta tuntuvat asiat saattoivat vielä aikaa. Aikaa meni myös norjankielisten lähteiden suomentamiseen ja tiedonhankintaan. Vierailut kyläläisten luona ja alueen luonnon tutkiminen tekivät mahdolltomaksi erottaa työ- ja vapaa-aikaa.
- Norjalainen kulttuuri on varsin samanlainen kuin suomalainenkin, ja kulttuurisia eroja ei juurikaan ollut. Kaikki elinkustannukset olivat suomea huomattavasti korkeammat. Kylässä oli vain yksi todella pieni kauppa, joten isommat ostokset oli mentävä tekemään lähimpään kaupunkiin, jonne oli n. kahden tunnin matka/suunta.
- Pienessä kylässä oli kaikki pienen kylän hyvät ja huonot puolet. Ihmiset ottivat minut lähes aina hyvin lämpimästi vastaan. Istui kyläläisten luona ja kuuntelin heidän tarinoitaan kylästä ja sen historiasta. Olennaista oli olla itse aktiivinen ja hakeutua vuorovaikutukseen ihmisten kanssa.

Vapaa-aika

- Koska minulla oli paljon työtä ja työ vaati tutustumista alueen historiaan, luontoon ja kylän historiaan liittyviin paikkoihin, käytin kaiken vapaa-aikani tähän. Vapaa-ajalla kävin myös alueen museoissa, joista sain lisätietoa omaan työhöni. Kävin myös kiertämässä erilaisia luontopolkuja ja tarkkailin miten vastaavanlaisia kylttejä on toteutettu näin vaativille sääolosuhteille sopiviksi.
- Jos halusin vapaa-ajallani liikkua pois kylästä, oli sen tapahduttava omalla autolla. Välimatkat ovat pitkiä ja julkista liikennettä ei ollut. Vaikka matka saattoi kartalla näyttää lyhyeltä, keskinopeus kapeilla ja pienillä teillä oli varsin matala ja matkoihin meni paljon aikaa.
- Ympärillä oleva luonto on valtavan kaunista ja retkeilylle oli paljon mahdollisuuksia. Liikkuessa Pohjois-Norjassa kannattaa huomioida, että matkapuhelin ei kuulu kaikilla alueilla. Suuret korkeuserot tekevät joistain luontopoluista haastavia, vaikka välimatkat eivät olisikaan suuria. Näin ollen retkiin kannattaa varata aina reilusti aikaa. Omat voimavarat on tunnettava ja turhia riskejä ei kannata ottaa alueilla, joissa muut liikkujat ovat vähissä ja puhelimella ei ole kuuluvuutta.

Mitä opin

- Opin valtavasti arktisesta luonnosta, kveenien ja saamelaisesta kulttuureista ja historiasta
- Opin tuntemaan paikallista historiaa, paikallisia henkilöitä, paikallisia sukuja ja elämäntarinoita.
- Opin toimimaan yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa ja sain rohkeutta puhua ruotsin ja norjan kieltä, vaikka en niitä osaakaan sujuvasti. Oli myös mukavaa puhua englantia. Perehdyin eri näkökulmista kestävään matkailuun.
- Ammatillisesti työ antoi paljon. Pohdin paljon sitä, millaisia mahdollisuuksia taiteella ja kulttuurilla on syrjäseutujen elinvoiman ja kiinnostavuuden kasvattamisessa. Toisaalta kuulin myös ajatuksia siitä, ettei matkailua ja turismia haluta kehittää, vaikka se tehtäisiinkin mahdollisimman kestävästi. Millainen merkitys esim. pysyvällä residenssitoiminnalla voisi olla paikallisesta näkökulmasta kylän elinvoiman kehittämistyössä? Mitä taitelijat voisivat antaa kylälle? Miten organisoida ja verkostoitua paikallisten taiteilijoiden kanssa? Miten taiteen ja kulttuurin avulla voisi säilyttää paikallista kulttuurihistoriaa ja siirtää sitä osaksi nykypäivän elämää?
- Oman taiteellisen työskentelyn kannalta sain varmuutta siitä, ja millaisten aiheiden parissa minua kiinnostaa taiteen parissa työskennellä.

Kestävä matkustaminen

- Pyrin matkan aikana kiinnittämään huomiota kestävän matkailun periaatteisiin. Esimerkiksi paikallisten palveluiden ja tuotteiden käyttämisellä on suurta merkitystä alueen asukkaille.
- Kohtuullisuus kaikessa toiminnassa ja kunnioittava käytös tarkoittaa myös paikalliseen kulttuuriin ja historiaan perehtymistä ja niiden huomiointia.
- Kestävän matkailuun perehtyminen oli yksi matkan tärkeimmistä tehtävistä. Hyviä esimerkkejä ja tutkittua tietoa löytyi onneksi netistä.

KV- vaihdon hyödyt

- Loin uusia sosiaalisia suhteita
- Opin tuntemaan alueen historiaa ja kulttuuria
- Pääsin harjoittelemaan uusia kieliä
- Sain ideoita omaan taiteelliseen työskentelyyn ja vahvistin omia kiinnostuksen kohteitani
- Koin asioita, joita lyhyellä lomalla en olisi päässyt kokemaan
- Loin uudenlaisia verkostoja ja mahdollisia uusia yhteistyötahoja
- Pohdin ja keskustelin taiteen mahdollisuuksista syrjäseudun elävöittämisessä sekä taiteen ja residenssitoiminnan mahdollisuuksista.

